

Kehtestatud TTÜ nõukogu 20.06.2017 määrusega nr 8

Redaktsiooni jõustumise kuupäev: 2017/2018 õppeaastast

Õpingute lõpetamise eeskiri

Määrus kehtestatakse ülikooliseaduse § 14 lg 3 punkti 6¹ alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Ülesanne

Õpingute lõpetamise eeskirjas (edaspidi *eeskiri*) sätestatakse rakenduskõrgharidusõppe, bakalaureuseõppe, magistriõppe, integreeritud õppe ja doktoriõppe lõpetamise alused ning bakalaureuse-, magistri- ja doktorikraadide kaitsmise tingimused ja kord Tallinna Tehnikaülikoolis (edaspidi *ülikool* või *TTÜ*).

§ 2. Akadeemilised kraadid

(1) Akadeemilised kraadid on bakalaureusekraad, magistrikraad ja doktorikraad. Doktorikraad on teaduskraad.

(2) TTÜ annab alljärgnevaid bakalaureusekraade:

- 1) tehnikateaduse bakalaureus (*Bachelor of Science in Engineering*); BSc;
- 2) loodusteaduse bakalaureus (*Bachelor of Science*); BSc;
- 3) sotsiaalteaduse bakalaureus (*Bachelor of Arts in Social Sciences*); BA.

(3) TTÜ annab alljärgnevaid magistrikraade:

- 1) tehnikateaduse magister (*Master of Science in Engineering*); MSc;
- 2) tehnikateaduste magister (*Master of Science in Civil Engineering*); MSc;
- 3) loodusteaduse magister (*Master of Science*); MSc;
- 4) sotsiaalteaduse magister (*Master of Arts in Social Sciences*); MA;
- 5) õigusteaduse magister (*Master of Arts in Law*); MA;
- 6) ärijuhtimise magister (*Master in Business Administration*); MBA;
- 7) arhitektuurimagister (*Master of Science in Architecture*); MSc.

(4) TTÜ antava doktorikraadi nimetus on filosoofiadoktor (*Doctor of Philosophy*); PhD.

§ 3. Kaitsmiskomisjonide ja lõpueksami komisjonide moodustamine

(1) Kaitsmiskomisjonid ja lõpueksami komisjonid moodustab dekaan järgmiselt:

- 1) rakenduskõrghariduse lõputööde kaitsmiskomisjoni ja lõpueksami komisjoni kuulub vähemalt kolm kõrgharidusega liiget;
- 2) bakalaureusetöö või magistritöö kaitsmiskomisjoni ja lõpueksami komisjoni kuulub vähemalt kolm magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga liiget;
- 3) doktoritöö kaitsmiskomisjoni kuulub vähemalt viis liiget, kellel on doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Kaitsmiskomisjoni koosseisu võivad kuuluda oponendid, kuid mitte juhendaja(d). Vähemalt kaks kaitsmiskomisjoni liiget peavad olema väljastpoolt ülikooli, neist üks väljastpoolt Eesti Vabariiki.

(2) Lõpetamisega seotud dokumentide vormistamine ja lõputööde kaitsmise ning lõpueksamite sooritamise tähtaegade üliõpilastele teatavaks tegemine toimub õppeinfosüsteemi vahendusel.

(3) Kui lõputöö kaitsmisega omistatakse ka kutse, siis tuleb kaitsmiskomisjoni koosseis kooskõlastada kutsekomisjoniga.

2. peatükk

BAKALAUREUSE-, MAGISTRI- JA INTEGREERITUD ÕPE NING RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

§ 4. Lõputööde kaitsmise ja lõpueksamite korraldamine

- (1) Korralised bakalaureuse-, magistri- ja integreeritud õppe ning rakenduskõrgharidusõppe lõputööde kaitsmised ja lõpueksamid viiakse läbi akadeemilises kalendris märgitud ajavahemikul kaks korda aastas.
- (2) Kaitsmiskomisjoni avaliku istungi aja ja koha ning kaitsmisele lubatud üliõpilaste nimed avalikustab kaitsmiskomisjoni esimees hiljemalt kolm tööpäeva enne kaitsmise toimumist. Kinnise (registreeritud osavõtjatega) kaitsmise otsustab dekaan. Kinnise kaitsmise tingimustega tuleb arvestada lõputöö avalikustamisel ja kaitsmiskomisjoni liikmetega lepingute sõlmimisel.
- (3) Lõputööd kuuluvad retsenseerimisele dekaani kehtestatud korras.
- (4) Dekaan võib põhjendatud taotluse alusel lubada kaitsmisel osalemist ka reaajas toimuva kahe-suunalise pilti ja heli võimaldava sidevahendi abil (Skype, videokonverents jne).

§ 5. Lõputöö kaitsmisele ja lõpueksamile lubamise eeldused

- (1) Lõputöö kaitsmisele ja lõpueksamile lubamise eeldus on õppekavajärgsete õppeainete sooritamine hiljemalt 3 tööpäeva enne lõputöö kaitsmise või lõpueksami sooritamise tähtaega. Õppekava loetakse täidetuks, kui õppekava kõik moodulid on täidetud. Erandina vabaõppe moodul, mis võib olla alatäidetud teiste moodulite ületäidetuse arvelt, tingimusel, et õppekava kogumaht on täidetud. Mitme peerialaga õppekava korral peab õppekava olema täidetud vähemalt ühe peeriala osas.
- (2) Üliõpilane võib lõputöö kaitsmise või lõpueksami eelduse täitmise kontrollimisel taotleda:
  - 1) programmijuhi või õppekavajuhi nõusolekul õppekava täitmiseks sobivate õppeainete kandmist ühest moodulist teise;
  - 2) mõne sooritatud vabaõppemooduli õppeaine või teiste moodulite valikainete kandmist õppekavaväliseks õppeaineteks. Õppekavaväliste õppeainete eksamihindeid ei arvestata keskhinde arvutamisel ja neid õppeaineid ei kanta akadeemilisele õiendile.
- (3) Üliõpilase ja eksterni lõputöö kaitsmisele või lõpueksamile lubamise lisa-eeldused on:
  - 1) õppeteenustasu võlgnevuse puudumine;
  - 2) eelkaitsmise puhul eelkaitsmise positiivne tulemus.

§ 6. Lõputöö juhendamine ja koostamine

- (1) Lõputööd juhendab üldjuhul ülikooli töötaja (edaspidi *juhendaja*). Bakalaureuse-, magistri- ja integreeritud õppe lõputöö juhendajal peab olema vähemalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Rakenduskõrghariduse lõputöö juhendajal peab olema vähemalt kõrgharidus.
- (2) Lõputööl võib olla kuni kaks juhendajat, kellest vähemalt üks on ülikooli töötaja, kui lepingud ei sätesta teisiti. Kui juhendaja on väljastpoolt oma teaduskonda, tuleb lõputöö teema koos juhendaja nimega kooskõlastada enne lõputöö kirjutamisega alustamist programmijuhi või õppekavajuhiga.
- (3) Lõputööde vormistamise korra ja töödele esitatavad nõuded kehtestab dekaan.
- (4) Lõputöö koostatakse eesti või inglise keeles või õppekavas ettenähtud õppekeeles. Võõrkeelse töö korral peab see sisaldama eestikeelset kokkuvõtet, va ingliskeelse tasemeõppekava lõputöö korral.
- (5) Üliõpilane, kes on lubatud kaitsmisele, esitab tähtajaks nõuetekohaselt vormistatud lõputöö koos lõputöö metaandmete ja lihtlitsentsiga. Lõputööde avalikustamise ja säilitamise korra kehtestab rektor.

§ 7. Lõputööde kaitsmine

- (1) Rakenduskõrgharidus- ja bakalaureuseõppe üliõpilane esitab õppeinfosüsteemis lõputöö teema deklaratsiooni, millel on lõputöö teema nimetus eesti ja inglise keeles ning juhendaja nimi, akadeemilises kalendris märgitud tähtajaks. Lõputöö teema deklaratsiooni kinnitab juhendaja.
- (2) Magistriõppe ja integreeritud õppe üliõpilane, kes soovib kaitsta oma lõputööd, esitab kaitsmistaotluse, millel on lõputöö teema nimetus eesti ja inglise keeles ning juhendaja nimi, akadeemilises kalendris märgitud tähtajaks. Esitatud kaitsmistaotluse kinnitab juhendaja.
- (3) Lõputöö kaitsmisele lubamise eelduste täitmisel vormistab dekanaat korralduse lõputöö kaitsmisele lubamise kohta või kiidab heaks kaitsmistaotluse.
- (4) Lõputööde kaitsmise korra kehtestab dekaan.

(5) Kaitsmiskomisjoni esimees võib lõputööd kaitsmisele mitte lubada, kui töö ei vasta lõputööle ettenähtud nõuetele.

(6) Kaitsmise põhietapid on:

- 1) kaitsmisele esitatud dokumentide tutvustamine;
- 2) lõputöö autori ettekanne;
- 3) juhul kui lõputöö kuulub retsenseerimisele, retsensiooni ärakuulamine ja retsensendi küsimustele vastamine;
- 4) kaitsmiskomisjoni liikmete küsimustele vastamine;
- 5) ülddiskussioon (küsimusi võivad esitada ja oma arvamust avaldada kõik kohalviibijad);
- 6) juhendaja arvamuse ärakuulamine;
- 7) otsuse vastuvõtmine ja kaitsmisprotokolli vormistamine.

(7) Kaitsmiskomisjon on otsustusvõimeline, kui kaitsmisest võtab osa vähemalt kolm § 3 lg 1 punktides 1 ja 2 nimetatud liiget.

(8) Lõputöid ja nende kaitsmist hinnatakse TTÜ hindamissüsteemi alusel. Kõik positiivsed hinded tähendavad lõputöö edukat kaitsmist.

(9) Lõputöö kaitsmise korral hindele „0” on lõputööd võimalik uuesti kaitsta kaitsmiskomisjoni määratud tingimustel järgmiselt:

- 1) täiendada olemasolevat lõputööd;
- 2) esitada uus lõputöö.

§ 8. Lõpueksam

(1) Lõpueksam deklareeritakse semestri algul õpingukavas. Dekaan võib erandina lubada deklareerida lõpueksami ka muul ajal õppeaasta jooksul.

(2) Lõpueksami deklaratsiooni kehtivusaeg on analoogne teiste õppeainete deklaratsioonide kehtivusajaga.

(3) Lõpueksamikomisjon teeb teatavaks lõpueksami ajad ja koha ning avab hiljemalt 10 kalendripäeva enne lõpueksamite algust registreerimise. Registreerimine lõpeb hiljemalt 3 kalendripäeva enne lõpueksami toimumist.

(4) Lõpueksamile registreerunud ja lõpueksamile lubamise eeldused täitnud üliõpilaste kohta koostatakse dekanaadis õppetöö korraldus.

(5) Lõpueksami läbiviimise korra määrab lõpueksamikomisjoni esimees. Lõpueksamikomisjon on otsustusvõimeline kui kohal on vähemalt kolm § 3 lõigetes 1 ja 2 nimetatud liiget.

(6) Lõpueksamil hinde „0” saanud või eksamile mitteilmunud üliõpilane võib deklaratsiooni kehtivuse jooksul registreeruda järgmistele väljakuulutatud lõpueksamitele.

3. peatükk DOKTORIÕPE

§ 9. Doktoritöö juhendamine

(1) Doktoritööd juhendab doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga isik.

(2) Vajadusel võib doktoritööl olla kuni kolm juhendajat. Vähemalt üks doktoritöö juhendaja peab olema TTÜ töötaja, kui sõlmitud lepingud ei sätesta teisiti. TTÜ-st ei määrata rohkem kui kaks juhendajat.

(3) Doktoritöödele esitatavad nõuded ning doktoritööde avaldamise korra kehtestab rektor.

§ 10. Kaitsmisele lubamine

(1) Doktorikraadi taotleja esitab dekaanile juhendajaga kooskõlastatud kaitsmistaotluse ja avaldamisvalmis doktoritöö.

(2) Dekaan otsustab hiljemalt kahe kuu jooksul doktoritöö esitamisest, kas:

- 1) lubada doktoritöö kaitsmisele;
- 2) tagastada nõuetele mittevastav doktoritöö;
- 3) nõuda doktoritöö täiendamist või ümbertöötamist.

§ 11. Oponeerimine

(1) Dekaan määrab doktoritööle vähemalt kaks doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga oponenti väljastpoolt TTÜ-d, kellest üks peab olema väljastpoolt Eesti Vabariiki.

§ 12. Doktoritöö kaitsmine

(1) Kaitsmiskomisjonile tuleb kaitsmise läbiviimiseks esitada:

- 1) doktoritöö;
- 2) dekaani poolt kinnitatud kaitsmistaotlus;
- 3) oponenti kirjalik arvamus, kui oponent ei osale kaitsmiskomisjoni istungil;
- 4) juhendaja arvamus doktorikraadi taotleja ja tema doktoritöö kohta, kui juhendaja ei osale kaitsmiskomisjoni istungil.

(2) Doktoritöö kaitsmine toimub kaitsmiskomisjoni avalikul istungil. Põhjendatud juhul kuulutab kaitsmiskomisjoni esimees vastavalt dekaani otsusele välja kinnise (registreeritud osavõtjatega) kaitsmiskomisjoni istungi. Kinnise kaitsmise tingimustega tuleb arvestada doktoritöö avalikustamisel ja kaitsmiskomisjoni liikmetega lepingute sõlmimisel.

(3) Doktoritöö kaitsmine toimub, kui kaitsmisel on kohal:

- 1) doktorikraadi taotleja;
- 2) viis kaitsmiskomisjoni liiget, sealhulgas kaitsmiskomisjoni esimees;
- 3) vähemalt üks oponent.

(4) Kaitsmisprotseduur koosneb järgmistest põhietappidest:

- 1) kaitsmisele esitatud dokumentide tutvustamine;
- 2) doktorikraadi taotleja ettekanne;
- 3) akadeemiline diskussioon doktorikraadi taotleja ja oponentide vahel;
- 4) kaitsmiskomisjoni liikmete küsimustele vastamine;
- 5) ülddiskussioon;
- 6) juhendaja arvamuse ärakuulamine;
- 7) otsuse vastuvõtmine ja kaitsmisprotokoll, mille kohustuslikeks lisadeks on oponentide kirjalikud arvamused, vormistamine.

(5) Kaitsmiskomisjon otsustab kinnisel istungil salajasel hääletusel doktorikraadi andmise.

4. peatükk

KAITSMISTULEMUSTE JA LÕPUDOKUMENTIDE VORMISTAMINE NING VAIDLUSTAMINE

§ 13. Lõputöö kaitsmise ja lõpueksami tulemuste vormistamine

(1) Lõputöö kaitsmise tulemus kantakse õppeinfosüsteemi hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast kaitsmise toimumist ja lõpueksami tulemus kantakse õppeinfosüsteemi hiljemalt 5 tööpäeva pärast lõpueksami toimumist.

§ 14. Lõpudokumentide vormistamine ja üleandmine

(1) Õppekava täies mahus täitnud isikule väljastatakse diplom koos akadeemilise õiendiga ja ülikooliseaduses ette nähtud juhtudel ingliskeelse akadeemilise õiendiga (*diploma supplement*).

(2) Diplomi väljaandmise alusdokumendiks on õppetöö korraldus. Dekanaat vormistab korralduse õppe lõpetamise ning bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppe lõpetamisel kraadi omistamise kohta. Magistri- ja doktorikraadi nimetusele võib diplomi plangil sulgudesse lisada õppekava nimetuse või peeriala nimetavas käändes.

(3) Diplom kiitusega (*cum laude*) antakse rakenduskõrgharidusõppe, bakalaureuseõppe, magistriõppe või integreeritud õppe üliõpilasele:

- 1) kes on täitnud õppekava täies mahus;
- 2) kes kaitses lõputöö või sooritas lõpueksami hindele „5” ja
- 3) kelle keskmine kaalutud hinne on 4,600 või kõrgem, kusjuures arvestatakse kõiki akadeemilisele õiendile kantavaid hindeid.

(4) Bakalaureuseõppe, magistriõppe, integreeritud õppe ja rakenduskõrgharidusõppe diplomi väljaandmise kuupäev on õppetöö korraldusel märgitud kuupäev üliõpilase eksmatrikuleerimisel õppekava täies mahus täitmisega. Doktoriõppe diplomi väljaandmise kuupäev on doktoritöö kaitsmise kuupäev.

(5) Bakalaureuseõppe, magistriõppe, integreeritud õppe ja rakenduskõrgharidusõppe lõpudokumentide pidulik üleandmine toimub lõpuaktusel. Lõpuaktused toimuvad üks kord aastas akadeemilises kalendris ette nähtud ajal. Doktoriõppe lõpudokumentide pidulik üleandmine toimub ülikooli aastapäevaaktusel kord aastas.

§ 15. Vaidlustamine

(1) Lõputöö või -eksami hinde ning kaitsmisega seotud toimingute vaidlustamine toimub üldises, ülikooli õppekorralduse eeskirjas sätestatud korras.

(2) Isik, sh üliõpilane, võib vaidlustada kaitsmistulemused, kui lõputöös esitatud andmed ei vasta tegelikkusele või kui lõputööna on esitatud teise isiku lõputöö või selle osa või mõni muu autoriõigustega kaitstud teos või selle osa.

(3) Lõikes 2 nimetatud alustel vaidlustamiseks peab isik esitama kirjaliku või suulise vaide õppeprorektorile, doktoriõppe üliõpilase puhul teadusprorektorile 30 kalendripäeva jooksul arvates päevast, millal ta sai teada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rikkumisest. Suuline vaide protokollitakse ja sellele võetakse vaide esitaja allkiri.

(4) Vastutusala prorektor moodustab vaide läbivaatamiseks sõltumatu komisjoni, kes esitab põhjendatud seisukoha 20 päeva jooksul arvates vaide esitamise päevast.

(5) Komisjoni seisukoha alusel võtab õppe- või teadusprorektor vastu ühe järgmistest otsustest:

1) teeb kaitsmiskomisjonile ettepaneku tunnistada akadeemilise kraadi andmise otsus ja diplom kehtetuks;

2) jätab vaide rahuldamata.

(6) Vaide rahuldamata jätmise otsus edastatakse vaide esitajale posti teel, üliõpilasele õppeinfosüsteemi kaudu.

(7) Akadeemilise kraadi ja diplomi kehtetuks tunnistamisel otsustab kaitsmiskomisjon järgmist:

1) lubada lõputöö korduvkaitsmisele;

2) lubada esitada uus lõputöö;

3) teha õppe- või teadusprorektorile ettepanek eksmatrikuleerida üliõpilane ebaväärika käitumise tõttu.

(8) Kui üliõpilane oli eksmatrikuleeritud seoses õppekava täitmise ja diplomi andmisega enne käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 3 sätestatud kaitsmiskomisjoni otsust, tunnistab vastutusala prorektor üliõpilase eksmatrikuleerimise seoses õppekava täitmise ja diplomi andmisega kehtetuks ning üliõpilane eksmatrikuleeritakse ebaväärika käitumise tõttu.

(9) Kaitsmiskomisjon teeb otsuse 10 kalendripäeva jooksul arvates akadeemilise kraadi andmise ja diplomi kehtetuks tunnistamise otsuse tegemise päevast ja edastab selle vaide esitajale.

(8) Akadeemilise kraadi ja diplomi andmise kehtetuks tunnistamise otsus avalikustatakse.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 16. Eksternina lõpetamine

(1) Isik, kellel on täidetud vastava õppe alustamise tingimused ja on sooritanud kõik õppekavajärgsed õppeained kuni lõputöö kaitsmiseni või lõpueksami sooritamiseni ning kellel on valminud lõputöö või kes soovib sooritada lõpueksamit, võib taotleda vastava kõrgharidusastme lõpetamist eksternina. Taotluse esitamisest kahe nädala jooksul kontrollitakse taotleja lõputöö kaitsmise või lõpueksamile lubamise eelduste täitmist.

(2) Eksternina lõpetamise taotleja peab esitama õppekava haldava teaduskonna dekanaati juhendaja allkirjastatud lõputöö teema deklaratsiooni või kaitsmistaoitluse või lõpueksami sooritamise taotluse koos õppe alustamise tingimuste täitmist ja õpingute sooritamist tõendavate dokumentide ja isikuandmetega.

(3) Kui lõputöö kaitsmisele või lõpueksamile lubamise eeldused on täidetud, sõlmitakse eksternina lõpetamist taotlejaga leping. Eksternina lõpetajale kohaldatakse käesoleva eeskirja sätteid vastavalt eksterni kõrgharidusastmele.

§ 17. Topeltkraadide andmine

Rahvusvaheliste topeltkraadide (*double degree*) andmisel lepitakse lõputööde kaitsmise kord ja tingimused kokku lepingus arvestades käesolevas eeskirjas sätestatud.

§ 18. Määruse kehtetuks tunnistamine

TTÜ nõukogu 18.06.2013 määrus nr 6 „Õpingute lõpetamise eeskiri” (muudetud 17.06.2014 määrusega nr 6 ja 21.03.2017 määrusega nr 6) tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2017/2018 õppeaastast.